

PÁRTTAGOK DISSZIDÁLÁSA

812.5

Munich, 28 December 1971 (EERA/Hungarian Unit). 1971 novemberéig az Olaszországba érkezett menekültek száma meghaladta a teljes elmúltévi számot. Eddig körülbelül 1,400 magyarországi menekült kért menedékjogot Olaszországban. A menekültek összetétele nagyjából megegyezik az előző évekével. A családosok száma emelkedett körülbelül nyolc százalékkal. Ami viszont ennek az évnak az újdonsága: a feltűnően sok párttag disszidálása. 1963 óta összesen nem volt annyi párttag menekült Olaszországban, mint ebben az évben. Ezek között akadnak vezető beosztásban lévő minisztériumi, tervező irodai, sőt párt-alkalmazottak is.

Ennek a feltűnő eseménynek oka elsősorban a párt legújabb politikájában keresendő. A párt ma mindent elkövet, hogy tagjai aktív kommunisták, ne csak névleges párttagok legyenek. Egyre erősebb a nyomás a párttagokra, mégpedig két vonalon. Egyrészt nevelői munka, másrészt pedig információs tevékenység szempontjából. Ma már a párt nem elégszik meg azzal, hogy tagjai élenjárjanak az önkéntes munka -- és pénzbeli felajánlásokban. Megköveteli tőlük, hogy a párthoz való tartózkodásukat más módon is kifejezésre juttassák. A pártonkívüliek "megnevelése", a kommunista propaganda terjesztése együtt jár az információs munkával. Csaknem minden párttag előre meghatározott feladatot kap, kiosztják nekik a "felügyeletük alá tartozó" pártonkívülieket és ezekkel behatóan kell foglalkozniuk, magatartásukról jelentést kell tenni.

Van a párttagok egy részének más feladata is. Azok a párttagok, akiknek családjából az elmúlt években disszidáltak azt a feladatot kapják, vegyék fel a levelezési kapcsolatot disszidens hozzátartozóikkal és próbálják őket megfelelő propagandával "visszahozítani" a rendszernek. A visszahozítás alatt nem hazatérésre való biztatás értendő. A rendszer újabb sulyt helyez arra, hogy a disszidenseknek legalább néhány százalékat megtartsa magának. Főleg olyanokra vonatkozik ez, akik időközben idegen állampolgárokkal kötöttek házasságot. A disszidensek ilyen természetű házasságát Magyarországon nem ismerik el és nem ismerik el az ilyen módon felvett új állampolgárságot sem. Nincs lehetőség arra, hogy az ilyen disszidens férje révén élvezett állampolgársága, illetve utlevele birtokában hazalátogasson Magyarországra.

A módszer a következő: A régebben, 1964, 1965, 1966-ban disszidált magyarokat hozzátartozóik meghívják, hogy látogassanak

(over)

FOR USE WITHIN FE/RFE ONLY

PÁRTTAGOK DISSZIDÁLÁSA

haza, egyben biztosítják őket, hogy utjuknak semmi akadály nincs. Amikor azonban a ma már nyugati állampolgársággal rendelkező volt disszidens megkéri a vizumot, közlik vele, hogy hazalátogatására csak akkor van mód, ha "helyzetét rendezi a magyar állam felé." Konzuli utlevelet kell kérnie, ami egyúttal azt is jelenti, hogy megmarad a magyar állam kötelékében, tehát kettős állampolgársága hivatalosan elismert. A konzuli utlevél birtokában bármikor utazhat Magyarországra, viszont a konzuli utlevélre születendő vagy már meglévő gyermekét is fel kell vésztetnie. A konzuli utlevéllel rendelkező volt disszidenseket a magyar követségek nyilvántartják és hivatalosan úgy szerepelnek, mint engedéllyel Nyugaton élők. Magyarország népességi statisztikájában bennfoglaltatnak, vagyis teljesjogu magyar állampolgároknak számítanak. Ez a "visszahódítási" akció körülbelül egy évvel ezelőtt indult meg, amikor is a népszámlálás alkalmával kiderült, hogy 1963 óta milyen sokan hagyták el illegálisan az országot. A rendszer azt reméli, hogy számosan lesznek, akik "bedőlnek" majd ennek a kezdeményezésnek. Látják, hogy 1963-óta késik a disszidáltakra vonatkozó amnestia és örömmel fogadják, hogy ilyen módon lehetővé válik számukra a problémamentes hazalátogatás. Természetesen a disszidensek nagy része nincs tisztában azzal, hogy a konzuli utlevél nemcsak előnyökkel, hanem kötelezettségekkel is jár, a "kibékülés" után következik a "baráti elbeszélgetés" a BM tisztviselőivel, majd az apró-cseprő információszerzésre való megbízatás.

A párt teljesen tudatában van annak, hogy a párttagoknak csak jelentéktelen százaléka hű a rendszerhez és a vezető beosztásban lévő párttagokra is csak addig számíthat, amíg azok jelentős előnyöket élveznek. Forrás állandó kapcsolatban volt pártvezetőkkel és ismeri azok nézeteit. Ha ma Magyarországon szabad választásokra kerülhetne sor, a párt 15 százaléknál több szavazatra nem számíthatna.

Az utóbbi évek látszólagos liberalizálása több hátrányt hozott a rendszernek, mint előnyt. Amíg a "vasfüggöny" le volt eresztve, kevesen alkottak valódi képet a nyugati életformáról. Mióta megindult az utazási lehetőség, a magyarok világosabban látnak mindent és egyre nyomasztóbbnak érzik helyzetüket. Az állam

(over)

FOR USE WITHIN FE/RFE ONLY

FOR USE WITHIN FE/RFE ONLY

PÁRTTAGOK DISSZIDÁLÁSA

megbízásából utazó párttagokat és kereskedelmi alkalmazottakat sem hagyja érintetlenül a kapitalista életforma, a nyugati jólét és a kereseti lehetőségek. Legtöbbjük saját hasznára is üzletel, ez a magyarázata annak, hogy a korrupció az utóbbi években egyre nagyobb méreteket ölt. Ha a párt minden illegális kapcsolatot és tevékenységet fel akarna fedni, akkor ma a párttagok 80 százaléka börtönben lehetne. Így megelégszik néhány kirívó példa leleplezésével, a többiekre pedig egyre nagyobb politikai nyomást gyakorol és ha politikai vonalon hajlandók külön szolgálatokra akkor elnézi illegális ügyleteiket. Persze a Damocles kardja minden fej felett ott lebeg és ezért aki teheti igyekszik disszidálással megszabadulni ettől a nyomástól, jóllehet tisztában van azzal, hogy párttagsága miatt Nyugaton sokkal több nehézséggel kell megküzdenie, mint a pártonkivüli disszidenseknek. Ennek ellenére számosan jutottak arra az elhatározásra, hogy inkább földet turnak, vagy vagont raknak a "szabad Nyugaton", mint párttagsági könyv birtokában naponta reszkessenek a rendszer bosszujától.